

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Compendivm Cæremoniarvm In celebratione Diuinorum Officiorum Observandarvm

Jacobs, Johannes

Antverpiæ, 1621

VII. De Vesperis solemniter celebrandis diebus Dominicis & festiuis per
Canonicum cum assistentia cantorum seu cantoriam facientium.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40844

ctum sit secretò **Pater noster**. Ad repeti-
tionem **Antiphonæ** post **Magnificat** vel
Benedictus, iterum sedetur, eaque finita
surgitur & statur vsque ad finē. Aliis verò
tēporibus in Vesperis & Matutinis hu-
iusmodi finita illa **Antiphona** genufle-
ctitur vsque ad finē iuxta rubricas Bre-
uiarij in ipso officio defunctorum, Ce-
lebrante tamen ad **Orationem** surgen-
te: nisi celebrentur pro anniuersario E-
piscopi prædecessoris defuncti, vel pro
aliquo summo viro principe, vel Epi-
scopo proximè defuncto; quo casu et-
iam quædam specialia obseruantur,
quæ explicantur in fine Cæremonialis.

CAPVT VII.

**De Vesperis solēniter celebrandis
diebus Dominicis & festiuis per
Canonicū cū assistentia Can-
torū seu cantoriā faciētium.**

I. **C** Anonicus Officium Ve-
sperarum solemniter fa-
cturus, indutus pluuiali coloris
conuenientis supra superpelli-
ceum, vel rochettum, si eo vtatur,

Car. l. 2
cap. 3.

pro-

procedit è sacristia ad chorum, medius inter duos Assistentes similiter indutos, iunctis manibus & cooperto capite, præcedentibus aliis ministris superpelliceis indutis, Cæremoniarfo & ante omnes Ceroferariis. Cùm peruenerint ante altare, ibi omnes recta linea, Ceroferarij omnium postremi hinc inde à lateribus, & Canonicus Officium facturum omnium medius, detecto capite simul genuflectunt; genuflexique parumper orant, præter ministros superpelliceis indutos ac Ceroferarios, qui statim discedunt ad latera altaris.

2. Canonicus prædictus cum Assistentibus & Cæremoniarfo, postquam aliquantulum orauerint surgit, & facta pariter altari profunda inclinatione, *vel si in eo sit sanctissimum Sacramentum denuò genuflexione*, salutando Canonicos ab vtraque parte chori capitis inclinatione,

natione, ipse ducente Cere-
moniaro accedit ad primum stallum,
seu sedem ab ea parte vbi illa heb-
domada chorus assignatur (in qua
sede positum sit puluinar, & alte-
rum cum tapete super scamno
seu genuflexorio ante ipsum, su-
per quo etiam ponitur liber con-
tinens Antiphonas, Hymnum &
alia que erunt dicenda) vbi sedebit
paululum, Assistentes verò sta-
bunt ante eum in plano chori.

*Pro
Matu-
tinis
ibidem
cap. 6.*

3. Mox facto per Cere-
moniarium signo inchoandi surgit, &
stans detecto capite versus altare
dicit secretò **Pater noster, & Aue
Maria:** quibus integrè dictis, ma-
nu dextra, palma manus ad se ver-
sa, & omnibus digitis iunctis & ex-
tensis, faciens sibi signum crucis à
fronte ad pectus & ab humero si-
nistro ad dextrum, sinistra infra
pectus posita, dicit in cantu com-
petenti **Deus in adiutorium
meum intende,** & in fine iungit

*Item
cap. 1.*

manus

Ex
rubr.
gener.
Brenia-
rii, &
Cæv.
lib. 1.
c. 19. &
Miss.
in ritu
celebr.

manus ante pectus, pollicem dextrum ponens super sinistrum in modum crucis, extensis ac iunctis pariter aliis digitis. Quæ omnia seruantur in principio omnium Horarum cum dicitur **Deus in adiutorium**, & aliàs semper in formanda sibi cruce, & iungendis manibus ante pectus; præterquam à Celebrante Missam, post consecrationem, qui tunc pollices ab indicibus non disiungit.

4. Tum vnus ex Assistentibus cantoriam facientibus, facta altari reuerentia, ducente Cæremoniaro accedit ante Celebrantem, cui facta reuerentia, & expleto per chorum Versu **Sicut erat**, & c. præintonat **Antiphonam** primi Psalmi; qua præintonatione facta, & si Officium sit duplex per Celebrantem repetita, facta iterum reuerentia ante illum & altare, recedit cum Cæremoniaro ad sedilia in plano chori disposita hinc inde.

de. Reliquæ quatuor **Antiphona** præintonantur Canonicis ab vtraque parte chori, incipiendo à dignioribus & confurgentibus alijs iuxta dicta cap. 2. nu. 2. **Psalmi** intonantur in medio chori, qui alternatim per Canonicos, beneficiatos, aliosque de choro cantari debent in tono & cantu Gregoriano cum grauitate & decoro, ita vt eorum verba ab omnibus intelligantur; sed Versiculus **Gloria Patri**, &c. poterit solemniore vocis modulatione decantari: & finito quolibet Psalmo poterit Antiphona per organum repeti, dum tamen eadem per aliquos seu aliquem clara voce repetatur, vel cum organo cantetur.

5. Expleta Psalmorum & Antiphonarum decantatione, Celebrans surgit detecto capite, & iunctis manibus ante pectus cantat **Capitulum**, accedentibus prius, & hinc inde ad latus eius

Lib. 2.
cap. 2.
& 5.

Item
lib. 1.
cap. 28.

eius in plano chori astantibus, duobus Acolythis cum Assistentibus : eoq̄ue finito vnus ex Assistentibus accedens propiùs ante faciem Celebrantis præintonat illi **Hymnum** quo per illum repetito Acolythis & Assistentes recedunt ad loca sua. Hymnum chorus profequitur in cantu plano vel musicali, dummodo verba distinctè intelligantur : cui etiam organum intermisceri poterit, dum tamen verba ipsa Hymni clara voce per aliquos pronuncientur, vel cum organo cantentur, aliaq̄ue seruentur de quibus infrà cap. 26. Eademq̄ue obseruantur circa prosecutionem Cantici **Magnificat**.
 6. Finito Hymno & cantato Versu per duos in medio chori ad altare versos, vnus ex ipsis Assistentibus rediens ante Celebrantem cum debita reuerentia, præintonat illi **Antiphonam** ad **Magnificat**, qua per eum repetita, si sit duplex
 omnes

Lib. 2.
cap. 1.

Item
lib. 1.
cap. 28

omnes sedent quousque per eorum perficiatur, & intonato per duos Assistentes cantico *Magnificat*, Celebrans salutatis hinc inde Canonicis capitis inclinatione vadit ad altare cum Assistentibus ordine quo venerant, & facta cum illis altari ante infimum gradum debita reuerentia ascendit cum duobus ad medium altaris, & eo osculato vertens se ad cornu Epistolæ imponit ac benedicit thus in thuribulo, ministrante ei ibi Assistente cochlear & nauiculam, & Thuriferario thuribulum; acceptoque thuribulo per manus eiusdem Assistentis, thurificat crucem, reliquias seu imagines & altare, nihil dicens, prout dictum est c. 3. eodem Assistente eleuante partem dextram pluuiialis & altero sinistram, ne ipsum thurificantem impediunt: postea reddito thuribulo eidem Assistenti ac per eum Thuriferario, factaq; altari re-

C

ueren-

uerentia vt prius, redeunt ad chorum salutando iterum Canonicos ab vtraque parte: mox Celebrans stans in loco suo, inuitato prius ad honorem incensationis capitis inclinatione Canonico proximiori seu digniori qui immediate post eum incensari debet, incensatur ab eodẽ Assistente triplici ductu thuribuli: deinde Thuriferarius recepto thuribulo thurificat Canonicos & alios omnes, prout infra habetur in eius officio.

7. Repetita **Antiphona** post **Magnificat**, accedentibus Ceroferariis Celebrans stans in loco suo iunctis manibus cantat **Dominus vobiscum, Oremus & Orationem** seu **Orationes**, pro qualitate temporum secundum regulas & rubricas Breuiarij, ac postea iterum **Dominus vobiscum**: deinde cantato per duos in medio chori versus altare **Benedicamus Domino**, & responso per chorum seu organum

num

num **Deo gratias**, dicit **Fidelium anime**, &c. quo dicto, salutatis Canonice ab vtraque parte chori, depositurus pluuiam ad sacristiam discedit cum Assistentibus & aliis, ordine quo venerat: Completorium enim celebratur sine paramenti in habitu chori ordinario.

Lib. 2.
cap. 4.

8. Si Episcopus intersit huiusmodi *Vesperis*, tunc locus Celebrantis erit à latere Epistola, & antequam incipiat

Ex eodē
l. cap. 2.

Deus in adiutorium, inclinabit se profunde versus Episcopum quasi licentiam petens, qui ipsi capitis nutu annuet: quod presente Episcopo similiter obseruatur in principio aliarū Horarum, & in Completorio & Prima ad **Indulgentiam**, &c. & ad **Benedicat & custodiat**, &c. seu **Dominus nos benedicat**, &c. **Capitulum** cantabitur per aliquē ex cantoribus, prout infra Episcopo celebrante: Episcopus verò sedens in sua sede impoiet ac benedicet incensum, ut suprà cap. 3. dum cantatur à choro **Antiphona ad Magnificat**.

Ex c. 4.

Ex l. 1.
cap 9.
In rub.
Bren.
Ex Cær.
l. 2. c. 8.
& 14.
& ex
Bren.
in nocte
Natiu.
Ex
rubr.
Bren.
& ex
Cær.
l. 2. c. 1.

Celebrans autem thurificato altari stans
adhuc in cornu Epistola thurificabitur
duplici ductu, deinde Episcopus & alij
ut in officio Thuriferarij: & post **Bene-**
dicamus Domino responso **Deo**
gratias, Episcopus capite cooperto, nisi
sit Archiepiscopus, dabit solemnem
benedictionem (ad quam omnes genu-
flectunt præter Celebrantem) stans in
sua sede vel apud altare, prout infra
cap. 23. num. 7. Proinde Versus **Fi-**
delium anime, &c. non dicitur Epi-
scopo benedictionem daturus, sicuti nec
quando post aliquam Horam imme-
diatè sequitur Officium defunctorum
aut Psalmi pœnitentiales, vel Missa, pro-
ut etiam non dicitur **Antiphona B. Ma-**
ria, quando immediatè post aliquid
istorum discedendum est à choro.

CAPVT IIX.

De Matutinis & Laudibus simili-
ter celebrandis.

Cær.
l. 2. c. 6.

I. **C**ANONICUS eas celebratu-
rus, indutus habitu suo ca-
nonicali, procedit à sacristia ad

cho-